22/12/2022

Βυζαντινοί Εκκλησιαστικοί Ύμνοι του Δωδεκαημέρου από τον ναό που χειροτονήθηκε Διάκονος ο Άγιος Νεκτάριος (ΒΙΝΤΕΟ & ΦΩΤΟ)

Μητροπολιτικό Έργο / Ι.Μ. Χίου, Ψαρών και Οινουσσών

Η βυζαντινή χορωδία του συλλόγου Ιεροψαλτών Χίου “Ρωμανός ο Μελωδός” ψάλλει Βυζαντινούς Εκκλησιαστικούς Ύμνους του Ιερού Δωδεκαημέρου στον Ιερό Μητροπολιτικό Ναό Χίου. Χοράρχης ο Βασίλειος Χαμέτης.

Ο μεγαλοπρεπής Μητροπολιτικός Ναός της Χίου έχει εκατόχρονη και πλέον ιστορική πορεία και πνευματική προσφορά.

Στο κέντρο της πόλεως Χίου δεσπόζει μεγαλόπρεπος ο επ’ ονόματι των Αγίων ενδόξων μαρτύρων **Μηνά, Βίκτωρος και Βικεντίου** Ιερός Μητροπολιτικός Ναός, ο οποίος άρχισε να ανεγείρεται το 1886 και αποπερατώθηκε το 1888.

Στη θέση του σημερινού Μητροπολιτικού Ναού υπήρχε μονύδριο, δηλαδή μικρό μοναστήρι, το οποίο ανεγέρθηκε κατά την περίοδο της Γενουατοκρατίας (1346-

1566) και ήταν αφιερωμένο στη μνήμη των τριών συνεορταζομένων στις 11 Νοεμβρίου Αγίων ενδόξων μαρτύρων Μηνά, Βίκτωρος και Βικεντίου. Ο πρώτος αυτός ιερός ναός, ο οποίος στον Λατινικό Κώδικα αναφέρεται ως «TEMPLUM S. VICTORES IN APLOTARIA», ήταν τρίκλιτος ναός βασιλικού ρυθμού, όπου τα τρία κλίτη του ήταν χωρισμένα με κίονες από πορφυρίτη και οφίτη, οι δε τοίχοι του εκοσμούντο με τοιχογραφίες που ιστορούσαν τη μορφή και τη ζωή διαφόρων αγίων.

Ο ναός αυτός έμεινε γνωστός ως ναός των **Αγίων Βικτώρων**, προσωνυμία που διατηρήθηκε μέχρι σήμερα, αφού ο ευσεβής χιακός λαός αποκαλεί από κοινού τους τρεις ενδόξους μάρτυρες Μηνά, Βίκτωρα και Βικέντιο «Αγίους Βίκτωρες», τους οποίους και θεωρεί ως πολιούχους της νήσου Χίου. Ο ναός αποτέλεσε μνημείο αρχιτεκτονικού και καλλιτεχνικού θαυμασμού από επιφανείς περιηγητές, όπως ο Murchard και ο Dallaway, ο οποίος το 1794 γράφει «ότι ο ναός είναι άξιος ιδιαιτέρας μνείας, σχήματος ελληνικού σταυρού με νάρθηκα και δύο πτέρυγας, διαχωριζομένας υπό κιόνων πορφυρών και πρασίνων». Στο μονύδριο των Αγίων Βικτώρων συστάθηκε και περιώνυμο σχολείο, το οποίο ιδρύθηκε το 1660 ή 1665 και πήρε την ονομασία «Φροντιστήριον του Αγίου Βίκτωρος». Σ΄ αυτό χρημάτισε πρώτος διδάσκαλος ο Χίος ιερομόναχος Γαβριήλ Προσωψάς, ενώ υπηρέτησαν ως διδάσκαλοι και άλλοι διακεκριμένοι ιερομόναχοι.

Το 1822 το μονύδριο των Αγίων Βικτώρων πυρπολήθηκε από τους Τούρκους και καταστράφηκε ολοσχερώς. Το 1838 ανοικοδομήθηκε νέος ιερός ναός στη θέση του

προϋπάρχοντος καταστραφέντος ναού με απόφαση του τότε **Μητροπολίτου Χίου Κοσμά** (1837-1839), ο οποίος το 1839 και κατόπιν επιμόνου αιτήματός του τον καθιέρωσε και τον ανακήρυξε ως μητροπολιτικό ναό της Χίου, αφού μετά την καταστροφή του 1822 υπήρχε «ολοτελής έλλειψις από εκκλησίαν διά μητρόπολιν». Ο νέος ναός αφιερώθηκε και πάλι στους Αγίους Βίκτωρες και οικοδομήθηκε σε ρυθμό βασιλικής. Σ' αυτόν τον ιστορικό ναό ήχησε για πρώτη φορά στην περίοδο της Τουρκοκρατίας καμπάνα. Το αξιομνημόνευτο αυτό γεγονός έλαβε χώρα παρά την αυστηρή απαγόρευση των Τούρκων τη νύχτα του Πάσχα του έτους 1840 και επί των ημερών του **Μητροπολίτου Χίου Σωφρονίου** (1835 -1855).

Ο ανεγερθείς το 1838 ναός των Αγίων Βικτώρων καταστράφηκε από τον σεισμό του 1881 και στη θέση του ανοικοδομήθηκε εκ βάθρων νέος ιερός ναός, του οποίου η ανέγερση άρχισε το 1886 και ολοκληρώθηκε το 1888. Ο νέος ναός κτίσθηκε σε βυζαντινό ρυθμό μετά τρούλου με δύο κωδωνοστάσια, μεγαλοπρεπέστερος και μεγαλύτερος του παλαιού, και εγκαινιάσθηκε με την πρέπουσα εκκλησιαστική λαμπρότητα στις 29 Ιανουαρίου 1889 από τον τότε Μητροπολίτη Χίου Κωνσταντίνο Δεληγιάννη (1887 – 1908).

Πολλά και σημαντικά ιστορικά γεγονότα διαδραματίστηκαν στη μακρόχρονη ιστορική και πνευματική πορεία του Ιερού Μητροπολιτικού Ναού των Αγίων Βικτώρων Χίου. Έτσι στις 15 Ιανουαρίου 1877 ο κατά κόσμον Αναστάσιος Κεφαλάς, ο και μετέπειτα θαυματουργός **Άγιος Νεκτάριος Μητροπολίτης Πενταπόλεως** (1846 -1920), χειροτονήθηκε Διάκονος στον Ιερό Μητροπολιτικό

Ναό της Χίου λαμβάνοντας το όνομα Νεκτάριος. Στο σημείο αυτό αξίζει να αναφερθεί ότι ο Άγιος Νεκτάριος είχε διδάξει ως δημοδιδάσκαλος για επτά χρόνια στο χωριό Λιθί της Χίου και στις 7 Νοεμβρίου 1876 είχε καρεί μοναχός στην περιώνυμη Νέα Μονή της Χίου λαμβάνοντας το όνομα Λάζαρος. Μέχρι σήμερα φυλάσσεται αρχιερατική στολή του Αγίου Νεκταρίου ως πολύτιμος πνευματικός θησαυρός μέσα σε ιδιαίτερη προθήκη στον **Μητροπολιτικό Ναό της Χίου.**

Αξιοσημείωτο είναι επίσης και το γεγονός ότι ο Ιερός Μητροπολιτικός Ναός των Αγίων Βικτώρων αποτελεί μέχρι σήμερα το εθνικό σύμβολο του ευσεβούς χιακού λαού και την πνευματική κολυμπήθρα του εθνικού αναβαπτισμού των απανταχού της Γης Χίων. Μέσα σ’ αυτόν και μετά από 512 χρόνια σκλαβιάς, τελέσθηκε στις 11 Νοεμβρίου 1912, ημέρα εορτασμού της μνήμης των πολιούχων της νήσου Χίου Αγίων ενδόξων μαρτύρων **Μηνά, Βίκτωρος και Βικεντίου**, η επίσημη επινίκια Δοξολογία για την απελευθέρωση της πόλεως και της νήσου Χίου από τον οθωμανικό ζυγό προεξάρχοντος του τότε Μητροπολίτου Χίου Ιερωνύμου Γοργία (1908 -1931). Έκτοτε η 11η Νοεμβρίου αποτελεί για τη μυροβόλο και αγιοτόκο νήσο Χίο επίσημη τοπική αργία λόγω της διπλής εθνικοθρησκευτικής εορτής, κατά την οποία συνεορτάζονται οι πολιούχοι της Χίου Άγιοι Βίκτωρες και τα Ελευθέρια της νήσου. Μάλιστα τον Νοέμβριο του 1990 ο Μητροπολιτικός Ναός της Χίου εξέδωσε τη χειρόγραφη Ακολουθία των Αγίων ενδόξων μαρτύρων Μηνά, Βίκτωρος και Βικεντίου, η οποία είχε καλλιγραφηθεί από Χίους Αγιορείτες Μοναχούς της Ιεράς Ιβηρητικής Σκήτης του Τιμίου Προδρόμου το 1908 και είχε αφιερωθεί στον επ’ ονόματι των τριών Αγίων Ιερό **Μητροπολιτικό Ναό της Χίου**.

Ενδεικτικό είναι επίσης το γεγονός ότι η Πρόνοια του Θεού θέλησε ο μεν αοίδιμος Μητροπολίτης Χίου Διονύσιος Μπαϊρακτάρης (1927 -17 Ιουλίου 2011) να χειροτονηθεί Μητροπολίτης Χίου, Ψαρών και Οινουσσών στις 11 Νοεμβρίου 1979, ημέρα της ευφροσύνου εθνικοθρησκευτικής εορτής της Χίου, ο δε διάδοχός του, Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Χίου κ. Μάρκος Βασιλάκης να ενθρονιστεί στον Ιερό Μητροπολιτικό Ναό της Χίου στις 10 Νοεμβρίου 2011, παραμονή της μεγάλης εθνικοθρησκευτικής εορτής των απανταχού της Γης Χίων.

Ο ναός είναι τρίκλιτος με το κεντρικό του κλίτος να είναι αφιερωμένο στους Αγίους Μηνά, Βίκτωρα και Βικέντιο, το δεξιό στην Αγία Ματρώνα τη Χιοπολίτιδα και το αριστερό στην Αγία Παρασκευή. Αξιοπρόσεκτο είναι το ρωσικής τεχνοτροπίας κιβώριο της Αγίας Τραπέζης στο κεντρικό κλίτος του ναού, αλλά και οι θαυμάσιες φορητές εικόνες της Αγίας Ματρώνας της Χιοπολίτιδος και της Αγίας Μαρκέλλας της Χιοπολίτιδος που κοσμούν τους τοίχους του ναού. Στον Μητροπολιτικό Ναό της Χίου φυλάσσεται μέσα σε λειψανοθήκη τμήμα του ιερού λειψάνου του πρωτομάρτυρος της νήσου Χίου, Αγίου Ισιδώρου, το οποίο επεστράφη στη Χίο από τη Βενετία στις 18 Ιουνίου 1967. Προς τιμήν του Αγίου τελείται στον ναό κατ’ έτος στις 14 Μαΐου ο επίσημος παγχιακός εορτασμός της μνήμης του. Στον ιστορικό και μεγαλοπρεπή αυτό ναό της Χίου φυλάσσονται επίσης και άλλα πολύτιμα εκκλησιαστικά κειμήλια, όπως η μίτρα του χιακής καταγωγής Μητροπολίτου Αδριανουπόλεως Δωροθέου Πρωίου, ο οποίος απαγχονίστηκε μαζί με τον Πατριάρχη Γρηγόριο τον Ε΄ το 1821, ενώ εντύπωση

προκαλεί και η θαυμάσια βοτσαλωτή αυλή στον προαύλιο χώρο του ναού.

Ο Ιερός Μητροπολιτικός Ναός των Αγίων Μηνά, Βίκτωρος και Βικεντίου αποτελεί εδώ και 125 και πλέον χρόνια ένα αρχιτεκτονικό κόσμημα στο κέντρο της πόλεως Χίου και ένα απάνεμο λιμάνι προσευχής και πνευματικής αγαλλίασης, αφού ο προσκυνητής κατανύσσεται μέσα από τις τελούμενες ιερές ακολουθίες σε συνδυασμό και με τη μακρόχρονη ψαλτική παράδοση του ναού. Επιπλέον λαμβάνει πλουσιοπάροχα την ευλογία του Θεού και των αγίων Του μέσα σ’ έναν περικαλλή ναό, ο οποίος σεμνύνεται για τα φυλασσόμενα ιερά λείψανα και τα πολύτιμα εκκλησιαστικά κειμήλια. Ταυτόχρονα όμως ο ιστορικός αυτός ναός αποτελεί και ένα εθνικοθρησκευτικό σύμβολο για τη μυροβόλο και αγιοτόκο νήσο Χίο, δεδομένου μάλιστα ότι κατά το τρέχον έτος 2012 συμπληρώνονται εκατό έτη από την ευφρόσυνο ημέρα της απελευθερώσεως της νήσου (11 Νοεμβρίου 1912 -11 Νοεμβρίου 2012) και της τελέσεως της επίσημης επινίκιας Δοξολογίας για το χαρμόσυνο αυτό γεγονός στον πανηγυρίζοντα Ιερό Μητροπολιτικό Ναό των πολιούχων Αγίων Βικτώρων.